

Filosofijos institutas
Doktorantė Monika Morkūnaitė

***Reductio ad absurdum* tipo atsakas į P. Grimo argumentą prieš visažinystę**

Teiginys, jog Dievo egzistavimas yra galimas, yra pagrindinė modalinių ontologinių Dievo buvimo argumentų prielaida. Todėl jeigu sutinkama, kad modaliniai ontologiniai Dievo buvimo argumentai yra pagrįsti bei priimamos kitos jų prielaidos (šios paprastai yra apibrėžimai), nuo atsakymo, ar aukščiau minėtas teiginys teisingas, priklauso tai, ar šie argumentai yra patikimi. Tai leidžia suprasti, kokį svarų iššūkį pastarųjų šalininkams kelia mėginimai parodyti, jog Dievo egzistavimas yra negalimas. Viena populiariausių tokių atvejais pasitelkiamų strategijų yra įrodinėjimas, kad kažkuri iš Dievui tradiciškai priskiriamų savybių iš principo negali būti egzemplifikuota. Šiame pranešime aptariamas vienas iš tokių argumentų. Profesorius Patrickas Grimas įrodinėja, jog visažinystė yra negalima dėl to, kad, remiantis Cantoro teorema, negalima pati visų tiesų aibė. Kitaip tariant, jei negali egzistuoti visų tiesų aibė, negali egzistuoti ir būtybė, kurios žinojimo objektas turėtų sudaryti tokią aibę. Pritačius Grimo argumentą bei apžvelgus pagrindinius atsakymus į jį, pasiūlomas naujas būdas oponuoti šiam argumentui. Pamatinis pranešimo siekinys – parodyti, kad analogišką samprotavimą galima pritaikyti ir nevisažinėms būtybėms (pavyzdžiui, žmonėms) ir kad tokiu atveju patenkama į prieštaravimą. Esminė siūlomo argumento išdava ta, jog derėtų atsisakyti Grimo prielaidos, kad jeigu visos tiesos, kurias turėtų žinoti būtybė x , negali sudaryti aibės, tuomet x egzistavimas yra negalimas. Pranešime papildomai apsvarstomos platesnės Grimo argumente slypinčios nuostatos, susijusios su aibių teorija bei semantika kvantifikuotų teiginių interpretavimui; teigiama, kad šias nuostatas taip pat galima užklausti.